

ALİ YAŞAR'IN “ÇAĞRI” ŞİİRİNDEKİ PENCERESİNDEN MUSUL-KERKÜK TÜRKLERİ

Gökmen MOR*

ÖZET

Türkler, her ülkede vatanlarına bağlı kalmışlar ve zengin kültürleriyle her zaman insanlığa örnek bir millet olmuşlardır. İlimiyle, irfanıyla, yazarıyla, şairiyle, aydınıyla dünya milletlerine yol göstermişlerdir. Ancak çeşitli zamanlarda haksızlıklarla dolu bir durum ile karşı karşıya kalmışlardır. Irak'taki Türkler geçmişte olduğu gibi bugün de yönetim tarafından dışlanan, horlanan, ezilen, sürgün edilen, öldürülen bir vaziyettedirler. Iraklı Türklerin tek suçları Türk olmaktır. Kültürel hakları ellerinden alınan Türkler, kendi topraklarında esir durumuna düşürülmüştür. Nitekim onların bu durumu, şairlerin, yazarların eserlerine konu olmuştur. Şair Ali Yaşar, Türklerin bu durumuna seyirci kalmayarak şiirine onların çektiği sıkıntıları, acıları, ölümleri konu edinmiştir. Yüreği yiğitlikle, vatan aşkı ile dolu olan çileli şair, Türk dünyasının bu duruma ilgisiz kalmamasını arzulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Türk, kardeş, vatan, kavim, ölüm.

THE MOSUL-KERKUK TURKS FROM THE WINDOW IN THE POEM “CALLING” OF ALI YASHAR

ABSTRACT

Turks have always been loyal to their own country when they are living in foreign lands and also have set a good example for mankind by their rich culture all the time they have always guided other nations in the world though their knowledge, scholarship, writers, poets, intellectuals. However, they were faced with cases fraught with injustice in different times. Our Iraq are in conditions of discriminated, treated contemptuously, crushed, exiled and died by government they were in the past. The only fault of Iraq Turks is to be

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 3/7 Fall 2008*

Turks.Turks deprived of their cultural rights were compelled to be slave in their own land.Certainly, this case has been the subject of the Works of poets and writers.Poet Ali Yaşar didn't observe these cases passively but has written on their struggles, pains, dying in his poems.The suffering poet who has a heart fraught with bravery, love for homeland has always wished that Turks-world not to be disinterested in these cases.

Key Words: Turk, brother, country, society, death.

Milletleri ayakta tutan ve varlıklarının devamını sağlayan kültürel özgürlükleri ve yaşamlarıdır. Bugün Irak sınırları içerisinde yaşayan Anadolu'dan koparılan Musul-Kerkük Türkleri her türlü haklarından yoksun durumda bırakılmıştır. Iraklı Türklerin dünyaya seslenişi şair ve yazarların eserlerine konu olmuştur. Şair Ali Yaşar da Iraklı Türklerin durumunu eserine konu edinmiştir.

“11.07.1971 tarihinde Adıyaman'da doğdu. İlk ve ortaokulu Adıyaman'da, lise öğrenimini İstanbul/Ortaköy Anadolu Denizcilik Lisesi'nde tamamladı. 1994 yılında İzmir 9 Eylül Üniversitesi, İktisat Fakültesi Maliye Bölümü'nden mezun oldu. Üniversite eğitiminden sonra ticaret gemilerinde uzun süre gemi kaptanı olarak yurt dışı seferlerinde çalıştı. Yat ve feribot kaptanı olarak geldiği Ege'de turizm amaçlı özel işletmecilikler yaptı. Şiir ve müziğe olan ilgisi küçük yaşlarda başlayan Ali Yaşar'ın şiirleri çeşitli kültür ve edebiyat dergilerinde yayımlanmasına karşın, esas şiir dalında profesyonelliğe ilk adımı, 1996 yılında Kemer Yayınları tarafından İstanbul'da çıkartılan “Sevdama Şiirler” kitabıyla gerçekleştirmiştir. Ayrıca özgün türkü olarak bestelenmiş birçok şiiri de mevcuttur. Şiirlerinde, gerek yaşadığı coğrafyanın izlerini, gerek yüreğinde taşıdığı ulvi davaların filizlerini, mavi sevdaların gizlerini görmek mümkündür. Evli ve bir çocuk babası Ali Yaşar, hala ikamet ettiği Ankara'da mali müşavir olarak çalışmaktadır.

Eserleri: Sevdama Şiirler-İstanbul/1996, Firari Aşk-Ankara/2005, Deli Irmak-Ankara/2006’’¹

* Kars Kafkas Üniversitesi Fen- Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Öğretim Elemanı Okutman gokmenmor@hotmail.com

¹ Ali Yaşar, <http://www.antoloji.com/siir/sair/sair.asp?sair=5119&goster=hayat>, (ET: 28.08.2008)

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic*

Volume 3/7 Fall 2008

Şairin en önemli özelliği; soykırıma uğrayan Türk milletini savunmaktan asla yılmaması, bir dava adamı ve bir vatan kahramanı olmasıdır. Ali Yaşar, sadece Irak Türklerinin değil bütün Türk dünyasının acılarını, çektikleri sıkıntıları kendi yüreğinde hissetmiş duygulu şiirler meydana getirmiştir. Yüreği Türk ve Türkçülük sevdasıyla dolu olan, Türk dünyasının sıkıntısını her zaman içinde taşıyan bu çileli şairimiz, Irak Türklerinin yürekleri yakan haklı haykırışını şu şekilde dile getirir:

“Çağrı-Irak çok mu irak”²

Oğuzam
Türk menem...
Bayatlardan Türkmenem...
Damarlarındaki asil kan
Aslına çektiğin ırk menem...
Yaprağın asılı dallar,
Gövdeni taşıyan kök menem...
Yolunu gözleyen yar
Aşkınla çarpan ürek menem...
Can içre canan bilmişem gavim gardaş, nerdesen...

“Oğuz Türkleri, umumiyetle, Oğuz Han’ın torunlarıdır. Oğuz Türkleri, birkaç yüzyıl öncesine gelinceye kadar, birbirleriyle yakından alakalı bir aile halinde yaşarlardı. Mesela Fuzuli, bütün Oğuz boyları içinde okunan bir Oğuz şairi idi. Korkut Ata Kitabı, Oğuzların resmi Oğuznamesi olduğu gibi, Şah İsmail, Âşık Kerem, Köroğlu kitapları gibi halk eserleri bütün Oğuz iline yayılmıştır.”³ Türk milleti soylu bir millettir ve çok zengin bir kültüre sahiptir. Bundan dolayı bu zengin kültüre sahip çıkılmalıdır. Milletleri ayakta tutan kültürleridir. Bir milletin var olabilmesi için kültürünü yaşaması ve yaşatması gerekir.

“Irak’ta yaşayan Türkler soy olarak, Bayat, Yıva, Karakoyunlu, Döger, Çepni, Eymür, Salur, Beğdili, Ulaşlu, Ocaşlu, Gökçelü, Muradoğlu, Ulus-Tatar, Yağmur Tatalu gibi kabile ve boylardan gelmektedir.

Yakın dönemlerde Irak Türkmenlerinin liderleri 1959’da, 1970’te, 1972’de ve 1980’de idam edilmiş ve bu duruma bütün dünya seyirci kalmıştır. İran-Irak Savaşı ve Körfez Krizi, Irak’taki Türk

² Ali Yaşar, <http://www.aliyasar.com/v1/siirlerim.asp?ID=43>, (ET: 28.08.2008)

³ Ziya Gökalp, *Türkçülüğün Esasları*, (Haz. Mehmet Kaplan), Milli Eğitim Bakanlığı Yay., İstanbul 1996, s.26.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic*

Volume 3/7 Fall 2008

varlığı bakımından tam bir felaket dönemi olmuştur."⁴ "Irak'ta, Araplar hâkimiyeti ele aldıktan sonra Türkmenlere çeşitli dönemlerde bir hayli mezalimde bulunmuşlardır."⁵

"1959 Kerkük katliamında kayıtsız kalan Türkiye'nin Irak Türklerine olan politikasını, katliamdan birkaç gün sonra Türk radyosundan verilen şu haber en güzel şekilde ifade eder: "Kerkük'te vuku bulan olaylarda İngiliz kolonisinin bir zarar görmediği bildirilmektedir." Ancak o zaman ki hükümetin bu tutumu Türk gençliği, Türk basını ve Türk kamu efkârı üzerinde çok menfi bir tepki yapmış olmakla kalmamış, Irak Türkleri ile ilgilenmenin zorunluluğu kamu vicdanında hissedilir bir düzeye ulaşmıştır. Türkiye'nin bu ilgisizliği, Irak Türklerinin de haklı serzenişine sebep oluyordu: "Bizi öldüren düşman kurşunu değil fakat Türkiye'nin sükûtudur."⁶

Atatürk ölünceye kadar Musul-Kerkük bölgesini Türkiye topraklarına katmak için çaba sarf etmiştir. Atatürk'ün en büyük hedeflerinden biri, bu bölgeyi tıpkı Hatay gibi anavatana katmaktır. Atatürk, Hatay konusunda General Mac-Arthur'a şu sözleri söylemiştir: "Allah nasip eder, ömrüm vefa ederse Musul, Kerkük ve Adaları geri alacağım. Selanik de dâhil Batı Trakya'yı, Türkiye hudutları içine katacağım."⁷

Özbeöz Türk olan Irak Türkmenleri, Oğuz Türklerinin çeşitli boy ve kabilelerinden gelmektedir. Sahipsiz, kendi kaderine terk edilen Iraklı Türkler, birçok dönemde Irak yönetimi tarafından hunharca katledilmişlerdir. İran-İrak Savaşı'nda yönetimin oyunuyla her iki cephede de Türkler bilmeden birbirlerini öldürmüşlerdir. Saddam Hüseyin cephede Iraklı Türkleri kullanmış, İran yönetimi de Azeri Türklerini cepheye sürmüştür. Ne acı ki ölen de Türk öldüren de Türk. Maalesef, Türk dünyası bu duruma seyirci kalmıştır.

Yüreği yaralı şair Ali Yaşar, bu durumu "Çağrı" şiirinde Iraklı Türklerin Türk soyundan geldiklerini dile getirerek onların acılarını, sıkıntılarını, üzüntülerini çok içli bir şekilde işlemiştir. Türk dünyasına: "kavim kardeşlerim neredesiniz" sesiyle haykırır.

⁴ Nevzat Özkan, *Türk Dilinin Yurtları*, Akçağ Yay., Ankara 2007, s.72.

⁵ Nadir Devlet, *Doğuştan Günümüze Büyük İslam Tarihi*, Ek Cilt, Çağ Yay., İstanbul 1993, s.444.

⁶ Şevket Koçsoy, *Irak Türkleri*, Boğaziçi Yay., İstanbul 1991, s.134.

⁷ İbrahim Candan, *Seni Anlasaydık Bu Hale Gelmezdik*, Akasya Kitap, Ankara 2005, s.175.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic*

Volume 3/7 Fall 2008

Yedi koldan,
 Yirmi dört boydan gelmişem Orta Asya'dan...
 Yayından fırlayan ok
 Huduttan hududa atılan mızrak
 Deli havalar soluyan kısrak gibi esmişem...
 Az gitmişem, uz gitmişem
 Dere tepe düz gitmişem...
 Kuş uçmaz kervan geçmez dağları
 Göçebe adımlarla gezmişem...
 İrağı yakın, yurdumu Irak eylemişem...
 Tırnaklarımla oymuşam tortu kayaları
 Kıraç toprakları gözyaşlarımla sulak etmişem...
 Kızgın tohumlar serpmişem,
 Emek vermişem
 Aşa getirmişem...
 Türk illerine haber salmışam gavim gardaş, neredesen...

Orta Asya'dan göçler yoluyla bugünkü Irak topraklarına yerleşen Oğuz soylu Türkler, burayı kendilerine yurt edinmişlerdir. Türkler gittikleri bölgeye medeniyet, ilim, irfan götürmüşlerdir. Bu bölgeleri her yönden kalkandıran Türkler, emek verdikleri öz yurtlarında garip duruma düşürülmüştür. Kimileri sürgün edilmiş, kimileri ise vahşi cinayetler ile baş başa bırakılmıştır. Irak'taki kukla yönetim tarafından, birçok Türk aydını öldürülmüştür.

Selçuklu şah-ı sultanlarım adım atmış otağıma
 Kapıda karşılamışam civan mert erlerimi
 Başım gözüm üstüne berhudar ağırlamışam...
 Musul'da Zengiler
 Kerkük'te Kıpçaklar
 Erbil'de Beg Teginliler
 Yiğit yatağı Atabegler kurmuşam
 Dokuz başlı tuğlar aparmışam yad ellere
 Türk'ün adını âlemlere duyurmuşam...
 Bayındır Kızanı torunlarımı kucaklamışam
 Bahar coşkusu Akkoyunlar gibi ovalara yayılmışam...
 Sultan Cined'in emaneti
 Şah İsmail'imle pişirmişem ham yanlarımı
 Ocağımda tüten Safevi ateşiyle alev alev yanmışam...
 Genç Osmanlıyla açmışam Bağdat'ın kapısını
 Cahiliye devrini hepten kapatmışam...
 Dil, din ve ırk özgürlüğüyle donatmışam halkları
 Çıra gibi aydınlatmışam kör karanlık tarihi

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
 and History of Turkish or Turkic
 Volume 3/7 Fall 2008*

Çevreme ilim, irfan, ışık saçmışam...
Derin hülyalara dalmışam gavim gardaş, nerdesen...

“674 yılında Türkistan’a sefer yapan Ubeydullah bin Ziyad, 2.000 kadar Türk askerini Irak’a yerleştirmiş ve böylece bu bölgede ilk Türk iskani gerçekleşmiştir. 9. yüzyılda Abbasi Halifesi Memun zamanında da bazı Türk toplulukları Irak’a yerleşmiş, ancak geniş ölçekli ilk Türk göçü Selçuklu hanı Tuğrul Bey’in 1055’te Bağdat’a yönelmesi ile başlamıştır. Selçuklulardan sonra gelen Musul Atabeyliği (1127–1233) ve Erbil Atabeyliği (1144–1232) ile Kerkük’te hüküm süren Kıpçak Beyliği zamanında Türk göçleri artarak devam etmiştir.

Moğolların Irak’a girmesinden sonra Kuzey Irak, İlhanlıların (1258–1336) hâkimiyeti altına girmiş; daha sonra sırasıyla Celayirliler (1336–1360), Karakoyunlular (1360–1469), Akkoyunlular (1449–1508) ve Safeviler (1508–1534) dönemleri yaşanmıştır. 1534 yılında Kanuni Sultan Süleyman Bağdat’ı Osmanlı Devleti’ne katmış, uzun süre devam eden Osmanlı hâkimiyeti kısa bir süre kesintiye uğramış, ancak 1638 yılında IV. Murat, Bağdat’ı ele geçirerek Irak’taki Osmanlı hâkimiyetini yeniden kurmuştur. Osmanlı döneminde, Balkanlar’dan, Afyon, Urfa, Diyarbakır ve Tokat gibi Anadolu şehirlerinden Kuzey Irak’a çok sayıda Türk yerleştirilmiştir.”⁸

“5 Haziran 1926’da Irak Türklerinin bulunduğu Musul vilayeti (Musul, Kerkük, Erbil, Süleymaniye) Türk âleminden koparıldı.”⁹

“IX. yüzyıldan beri Türklerin yoğun olarak yaşadığı bugünkü Irak topraklarında günümüzde de 2 milyon civarında Türk nüfusu bulunmaktadır. Bilhassa Musul, Kerkük, Erbil ve Bağdat’ta yaşayan Irak Türkmenleri, bugün büyük ekonomik sıkıntılarla karşı karşıya bulunmaktadır. Siyasi baskılar sonucunda yönetim tarafından dışlanan Irak Türkmenleri, zengin bir edebi geçmişe sahiptir.”¹⁰ Türk tarihine baktığımız zaman Irak Türklerinin yüzyıllar boyu Türkiye Türkleriyle bir bütün olarak yaşadıkları görülür. Irak Türkleri; savaşlar, işgaller ve göçlerden dolayı Anadolu’dan kopartılmıştır. Türk milletinin eski

⁸ Nevzat Özkan, *Türk Dünyası Nüfus Sosyal Yapı Dil Edebiyat*, Geçit Yay., Kayseri 1997, s.264.

⁹ Ziyat, Akkoyunlu, *“Irak Türkleri Edebiyatı”*, *Türk Dünyası El Kitabı*, (Türkiye Dışı Türk Edebiyatları), C.4, Türk Kültürü Araştırma Enstitüsü Yay., Ankara 1998, s.121.

¹⁰ Ali Fuat Bilkan, *“Irak Türklerinin Edebiyatı”*, *Türk Dünyası Edebiyatları*, (Haz. Komisyon), Milli Eğitim Bakanlığı Yay., İstanbul 1998, s.291.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 3/7 Fall 2008*

yiğitlik dolu günlerini arayan şair, bir kahramanlık destanını anımsarcasına geçmişten örnekler vererek insanı duygulandırır. Şair, Iraklı Türklerin Anadolu'daki Kurtuluş Mücadelesine katıldığını, Kafkas Cephelerinde, Sarıkamış Hareketinde, Çanakkale'de bulunduğunu anımsatarak kahramanca çarpıştıklarını anlatmaktadır.

Ne zaman ki
Türk birliğine dış bilemiş düşman
Çapraz fişek silahıma davranmışam...
Zırnık ödün vermemişem haa sevgimden
Korkmamışam heç
Ölümleri kuşanmışam...

Yalın ayak koşmuşam Kafkas cephelerine
Sarıkamış harekâtına katılmışam...
Buz kesmiş yüreğim Allah-u Ekber Dağlarında
Katmer katmer kefensiz donmuşam...

Çanakkale'de etten duvar olmuşam
Göğüs göğüse çarpışmışam Allah vekil
Bir adım geçirmemişem gâvuru öteye
Üst üste cansız yığılmışam...

Birinci Dünya Savaş'ında yenik düşen Osmanlı Devleti'nin toprakları işgal devletleri tarafından manda manda paylaşılmıştır. Şairin dediği gibi; güçten düşen Musul- Kerkük bölgesi de süt kuzusu gibi Anadolu'dan kopartılmıştır. Musul-Kerkük bölgesi petrol yönden zengin olduğu için her zaman batılı güçlerin dikkatini çekmiştir.

Nasıl ki
Harb-i cihanlarla zayıflamışam
Güçten kudretten düşmüşem heyhat
Yeraltı kaya yağlarım sulandırmış ağızları
Hemhal manda manda paylaşılmışam...

Öyle ki
Et ve tırnak misali ayrılmışam
Süt kuzu yavru gibi koparılmışam Anadolu'dan
Yılanlar tıslamış
Köpekler hırlamış ardımdan,
Sahipsiz kalmışam gavim gardaş,nerdesen...

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 3/7 Fall 2008*

Yüzyıllar boyunca bu topraklarda yaşayan Türkler topraklarıyla birlikte sömürgeci güçler tarafından Türkiye'den kopartıldı. Bu bölgeler Anadolu'dan ayrıldıktan sonra, dış güç destekli yönetim tarafından Türklere sürgün edilme, sindirme politikası, soykırım ve işkence yapılmıştır. Musul-Kerkük bölgesinde yaşayan Türkler en huzurlu, en rahat, en özgür dönemlerini Osmanlı döneminde yaşamıştır. Osmanlı'dan sonra Irak'ın başına geçen diktatör BAAS rejimi, Türklere acımasızca soykırım yapmıştır.

Lord planları tayin etmiş kaderimi
Misak-i milli sınırlar dışına çıkarılmışam...
İtilmişem, kakılmışam, horlanmışam külliyen
Tekme tokat yerlere yatırılmışam...
Dağ ayılarının önüne atılmışam yaralı
Çöl develerinin hörgücüne tepe taklak asılmışam...

Türk menem demişem
Türkçe söylemişem
Eskiyaka'da kurşunlara dizilmişem...
Emeğimin hakkını istemişem
Gavurbağ'da linç edilmişem...
Adalet beklemişem
İplere gerilmişem...
Eşitlik yeğlemişem,
Zab suyu kana bulanmış
Altunköprü'de ekin gibi biçilmişem...
El insaf vicdan dilemişem
Zindanlara sürülmüşem...
Çılgınlıklarım katlimin salâsı
Diri diri gömülmüşem gavim gardaş, nerdesen...

Şair şiirinde acıyı, karamsarlığı, yalnızlığı, ölümü, bedeninin her bir yerinde yaşarmışçasına anlatıyor. Şiirinde kendisi için ağır olan tutsaklık hayatından kaçmak ister.

Duy hele
Kimliğim değiştirilmiş
El-Temim olmuş Türkmen Kerkük (el-temim: yok olmak)
Hafızalardan kazanmışam...
Baas Baas bağırılmışlar partizanca
Kin kusmuşlar yüzüm barabarı,
Evimden yurdumdan göçe zorlanmışam...

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 3/7 Fall 2008*

Kollarım kırılmış omuzlarımdan
 İşkencelerle yoğrulmuşam...
 Gözlerim kan çanağı
 Fincan fincan oyulmuşam...
 Ölmem yetmemiş kâfire
 İp sarılmış cesedime
 Sokaklarda dolaştırılmışam...
 Cıncık gibi ortalığa saçılmış cism-i bedenim
 Lime lime dağılmışam gavim gardaş, nerdesen...

“Irak Türkmenlerinin çok güzel bir deyimi vardır ki her darbeden sonra bu deyimi kullanırlar: ‘Rahmet kefen çalana!’ Bunun Türkiye Türkçesiyle anlamı: ‘Gelen, gideni aratır!’ demektir. Şimdiki BAAS yönetimi de gidenlere çok ama çok rahmet okuttu. Yine önce vaatler, yerel Türkçe ile TV programları, eğitim hakları, arkasından tek tek tutuklamalar. İdamlar öyle yoğunlaştı ki önceki katliamlar solda sıfır kaldı! Çocuklar daha ilkokulu bitirmeden, Türkmen okulları kapatıldı. Kerkük’ün bazı ilçe, bucak ve köyleri Diyale ve ihdas edilen Tikrit iline bağlandı. Bazı Türkmen köyleri yerle bir edildi, ahali güneye Arap bölgelerine kaydırıldı. Güneydeki Araplar ise Türkmen yerleşim bölgelerine yerleştirildi. Türk, Türk’e gayr-i menkulünü satamaz! Emekli olduğu halde kendi bölgesine dönüp kalan yaşamını sürdüremez! Ve nihayet, son göç ve Irak’ın bölünme eşiğine gelmesi.”¹¹

“Bu nedenle 1997 yılı içinde bölgedeki Türkmenler kaçak olarak Avrupa’ya gitmek istemiş, denizlerde boğulmuş, sınırlarda yakalanmışlardır. Ayrıca Irak’taki Türkmenlerin sorunlarını üstlenecek kendi içlerinde de güçlü siyasi kadroları da yoktur.”¹² Şair, BAAS yönetiminin Türkmenlere soykırım yaptığını, onları işkencelere uğrattığını, kimliklerinin değiştirildiğini, evlerinden yurtlarından uzaklaştırıldığını, Türkmenlerin çıplak bir şekilde sokaklarda dolaştırıldığını, vücutlarına akla hayale gelmeyecek işkencelerin yapıldığını haykırmaktadır. Türkçe okumak, Türkçe konuşmak, Türk dilinde televizyon programı yapmak Saddam zamanında yasaklanmıştır. Saddam’dan sonraki Amerika destekli yönetim, Türk soykırımına devam etmiştir.

¹¹ Hidayet Kemal Bayatlı, *Irak Türkmen Türkçesi*, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yay., Ankara 1996, s. XVII.

¹² Kemal Ocak, *Dünyada Türk Cumhuriyetleri Türk Halkları*, İmaj Yayınevi, Ankara 2002, s.87.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
 and History of Turkish or Turkic
 Volume 3/7 Fall 2008*

Beterin beteri var...
Biri getmiş, ötekiler gelmiş...
Yağmurdan kaçarken doluya tutulmuşam...
Mavzerler çevrilmiş üzerime
Tetiklere sarılmış puştlar
Merhamet beklerken, zulüm bulmuşam...
Böyük devletlerin böyük oyunu
Yok etmek Türk'ün soyunu
Çoraplar örülmüş
Çuvallar geçirilmiş başıma
Aslanım; kediye boğulmuşam...

Okumak yazmak yok...
Dilim damağıma bağlanmış
Düşünmem, konuşmam, kızmam yasak...
Başın kaldırıp bakmak
Gözün ucuyla süzmek ne cüret...
Elim ayağıma dolanmış
Oturmam, yürümem, gezmem yasak...
Taş kesilmişem gavim gardaş, nerdesen...

Mustafa Kemal Atatürk'ün o meşhur sözünü hatırlatmakta yarar vardır: "Bu memleket, tarihte Türk'tü, halde Türk'tür ve ebediyen Türk kalacaktır."¹³ Yüzyıllardır Irak Türkmenleri bu topraklarda yaşamıştır. Musul-Kerkük bölgesi bir Türk toprağıdır.

Saddam rejimi devrildikten sonra büyük devletlerin oyunlarına alet olan Peşmergeler ve yabancı güçler Türkmenlere belki de hayatlarında görmedikleri zulmü yaşatmışlardır. Amaç, Türk kentleri olan özellikle Musul –Kerkük bölgesini tamamen ele geçirmek, buradaki Türk varlığını yok etmektir.

Çileli şair Ali Yaşar, aslan yürekli bir millet olan Türk milletinin, kediye boğdurulduğunu, bunun çok zoruna gittiğini ve gururuna dokunduğunu dile getirmektedir. Yerel güçlerin bu bölgedeki Türkmen topluluğuna adeta kin kustuklarını söylemektedir.

"Bizi, yine bizim olan, bizim varlığımızdan fıskıran filizler kurtarıp yaşatacaktır ve Türk'ün Türk'ten başka dostunun olmadığına koskocaman bir tarih şahittir."¹⁴ Şair, şiirinde Türkiye'ye ve Türk Dünyası'na seslenerek Irak'taki Türk kardeşlerinin kendilerinden yardım beklediklerini, haklı davalarını dünyaya duyurmaya

¹³ Muharrem Ergin, *Üniversiteler İçin Türk Dili*, Bayrak Basım Yayım Tanıtım, İstanbul 1995, s.478.

¹⁴ Mustafa Özbacı, *Kültür Köprüsü*, Akçağ Yay., Ankara 2000, s.8.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 3/7 Fall 2008*

çalışmalarını ve bu işkencelerin bu zulümlerin bir an önce durmasını istemektedir.

Di gah gel...
 Di gel ölem di gel...
 Adına gurban olam di gel...
 Alnına kanım çalam di gel...
 Bayrağım göğün mavi gülü, ay yıldızım sen...
 Yurdum Türkmen eli, can özüm sen...
 Soyum sopum Türkoğlu, yüzüm sürdüğüm izim sen...
 Oy men ölmüşem gavim gardaş, neredesen...

Şiirdeki “Gavim gardaş neredesen!” Cümlesi duygu dolu derin bir mana taşımaktadır. Şair, bu cümle ile Türk milletinin aynı soydan olduklarını bu nedenle birlik ve beraberlik içerisinde olmaları gerektiğini anlatmak istemiştir.

Şair, şiirine, “Çağrı” adını vermekle Türk milletinin bu acı olaya seyirci kalmamasını istemektedir. Şiir, insanda duygu yoğunluğu yaşatmaktadır. Şair, bu şiirin tamamında Yüce Türk milletinin kahramanlıklarıyla dolu tarihi geçmişini anımsatıyor.

Şair, “Deli Irmak” adlı şiir kitabında:

“Güçlüyü sayıp zayıfı ezene
 Yanlışı bilerek yazıp çizene
 Kendine yol tutmuş sahte düzene
 Gür sesle haykırmak bize yakıştır...”¹⁵

Yine bir başka eseri “Firari Aşk” şiiri kitabında:

“Üşüşür üstüme akbabalar
 Güç olmadan
 Kara bulutlar duldular güneşi
 Geç olmadan

¹⁵ Ali Yaşar, *Deli Irmak*, Gündüz kitapevi, Ankara 2006, s.47.

Yağsız çıra gibi söner gözlerim

Çık gel

Gel ne olur...''¹⁶

diyen şair, Türk dünyasının Türkmenlerin haklı davasına ses vermelerini arzulamaktadır.

Şair Ali Yaşar'ın "Çağrı" şiiri, Saddam yönetiminin ve daha sonraki Amerika destekli hükümetin Irak'ın muhtelif bölgelerinde yaşayan Türkmenlere yaptığı katliamları anlatan ve yürekleri sızlatan, insana acı ve keder veren bir ağıt özelliği taşımaktadır. Şairin, şiirlerinin asıl kaynağı, Türk milletinin özgürlüğü uğrunda yüreğinin derinliklerinden akan kan ve gözyaşındır. Şairdeki düşünce; dünyanın neresinde soydaşlarımız yaşıyorsa, onlara gereken ilgiyi göstermek her Türk insanının vazifesidir. Özellikle bugün bile başka milletlerin egemenliği altında yaşayan kardeşlerimizin sıkıntılarını, acılarını, kendimiz yaşıyormuş gibi hissederek onlara sahip çıkmalıyız.

Türkçü bir yazar olan Hüseyin Nihal Atsız'ın, Türk dünyasına seslenişini anımsamak gerekir: "O Türkleri unutmayınız. Unutamayız. Bir aile, nasıl gurbette veya uzakta olmakla bir ferdi unutmazsa, bir millet de başka hâkimiyetler altında yaşayan kardeşlerini öylece unutamaz. Bu sebeple nerede olurlarsa olsunlar bütün Türkleri düşünmek, onların acı ve sevinçlerine ortak olmak, iyiliklerini istemek ve günün birinde bütün Türklerin birleşeceklerini düşünerek bu uğurda çalışmak her Türk'ün vazifesidir."¹⁷

Türk edebiyatının dâhiyane yazarı, Ziya Gökalp'ın şu sözünü hatırlatmak gerekir:

"Vatan ne Türkiye'dir Türklere, ne Türkistan,

Vatan büyük ve müebbet bir ülkedir: Turan..."¹⁸

¹⁶ Ali Yaşar, *Firari Aşk*, Mustafa Kitapevi, Ankara 2005, s.139.

¹⁷ Hüseyin Nihal Atsız, *Makaleler I*, İrfan Yayınevi, İstanbul 1997, s.16.

¹⁸ Rıza Filizok, *Edebiyatımızın Zirvesindekiler Ziya Gökalp*, Akçağ Yay., Ankara 2005, s.22.

“Turan, Türklerin bütününe içine alan ve Türklerden başkalarını dışta bırakan ülküsel vatanıdır. Turan, Türklerin oturduğu, Türkçenin konuşulduğu bütün ülkelerin toplamıdır.”¹⁹

Şair şiirini Irak Türkmenlerinin ağız özellikleri ile yazmıştır. “Yazı dili olarak Türkiye Türkçesini kullanan Irak Türklerinin ağız özellikleri, Akkoyunlu ve Karakoyunlu Türkmenlerinden kalma Erzurum, Urfa, Tebriz ağızlarına ve Azerbaycan Türkçesine yakındır. Irak Türklerinin yazılı ve sözlü edebiyatı, 1918 yılına kadar Türkiye’deki edebi gelişmelerle aynı çizgiyi izlemiş, 1918’den sonra da bir azınlık edebiyatı olarak zor şartlarda gelişmesini sürdürmüştür.”²⁰ Iraklı Türklerce yayınlanmış bütün eserler Türkiye Türkçesiyle kaleme alınmıştır. Türklerin istediği insanca yaşamak ve kendi kültürlerini yaşatmaktır.

Sonuç: “Tarihini bilmeyen bir milletin coğrafyasını başkaları çizer!” Görüşünü kendimize ilke edindiğimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarının ve Aziz şehitlerimizin kanla çizdikleri Misak-ı Milli sınırlarımız içerisinde olmasına rağmen, emperyalist devletlerin ayak oyunları ile Türkiye’den kopartılan Musul, Kerkük, Erbil, Telafer gibi yerler ve dünyanın gözü önünde ağır zulümler altında ezilen, şeytani işkencelerle inleyen, hunharca öldürülen Türklerin durumu görülmelidir. Asırlar önce ilah-i aşkla tutuşturulan Türklük meşalesinin asla sönmeyeceğine inancı olan ve kalemi boş durmayan gönlü dolu şair, Saddam yönetiminin ve daha sonraki sömürgeci güçlerin vahşi saldırıları ile öldürülen Iraklı Türklerin yüce anısına şiirler yazmakta, dünyanın ve Türk dünyasının bu vahşi terör karşısında susmamasını arzulamaktadır. Emperyalist güçlerin piyonu olan Irak yönetimi, Türkmenlere bugün bile büyük acı yaşatmaktadır. Bu vahşi teröre sessiz kalan sözde insan hakları savunucusu güçler, bu insanlık dışı olaylar karşısında sessizlik uykusuna yatmış durumdadırlar. Şair “Çağrı” şiirinde Türkmenlere yine aynı soydan, aynı boydan gelen Türklerin yardım edeceğini belirtmektedir. Yüce Türk milletinin, Türkmen kardeşlerimizin bu çığlıkları karşısında sessiz kalmamalarını umut eden gözü yaşlı şairimiz Ali Yaşar, yürekleri yakan, insanın içini sızlatan şiirler yazmıştır.

¹⁹ Ziya Gökalp, *Türkleşmek İslamlaşmak Muasırlaşmak*, (Haz. Osman Karatay), Akçağ Yay., Ankara 2006, s.59.

²⁰ Nevzat Özkan, *Türk Dilinin Yurtları*, Akçağ Yay., Ankara 2007, s.72-73.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic*

Volume 3/7 Fall 2008

KAYNAKÇA

- AKKOYUNLU, Ziyat, "Irak Türkleri Edebiyatı", *Türk Dünyası El Kitabı, (Türkiye Dışı Türk Edebiyatları)*, C.4, Türk Kültürü Araştırma Enstitüsü Yay., Ankara 1998.
- ATSIZ, Hüseyin Nihal, *Makaleler I*, İrfan Yayınevi, İstanbul 1997.
- BAYATLI, Hidayet Kemal, *Irak Türkmen Türkçesi*, Atatürk Kültür, Dil Ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yay., Ankara 1996.
- BİLKAN, Ali Fuat, "Irak Türklerinin Edebiyatı", *Türk Dünyası Edebiyatları*, (Haz. Komisyon) Milli Eğitim Bakanlığı Yay., İstanbul 1998.
- CANDAN, İbrahim, *Seni Anlasaydık Bu Hale Gelmezdik*, Akasya Kitap, Ankara 2005.
- DEVLET, Nadir, *Doğuştan Günümüze Büyük İslam Tarihi*, Ek Cilt, Çağ Yay., İstanbul 1993.
- ERGIN, Muharrem, *Üniversiteler İçin Türk Dili*, Bayrak Basım Yayım Tanıtım, İstanbul 1995.
- FİLİZOK, Rıza, *Edebiyatımızın Zirvesindekiler Ziya Gökalp*, Akçağ Yay., Ankara 2005.
- GÖKALP, Ziya, *Türkçüğün Esasları*, (Haz. Mehmet Kaplan), Milli Eğitim Bakanlığı Yay., İstanbul 1996.
- GÖKALP, Ziya, *Türkleşmek İslamlaşmak Muasırlaşmak*, (Haz. Osman Karatay), Akçağ Yay., Ankara 2006.
- YAŞARI Ali, <http://www.aliyasar.com/v1/siirlerim.asp?ID=43> (28.08.2008)
- YAŞAR, Ali, <http://www.antoloji.com/siir/sair/sair.asp?sair=5119&goster=hayat>, (28.08.2008)
- KOÇSOY, Şevket, *Irak Türkleri*, Boğaziçi Yay., İstanbul 1991.
- OCAK, Kemal, *Dünyada Türk Cumhuriyetleri Türk Halkları*, İmaj Yayınevi, Ankara 2002.
- ÖZBALCI, Mustafa, *Kültür Köprüsü*, Akçağ Yay., Ankara 2000.
- ÖZKAN, Nevzat, *Türk Dilinin Yurtları*, Akçağ Yay., Ankara 2007.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 3/7 Fall 2008*

ÖZKAN, Nevzat, *Türk Dünyası Nüfus Sosyal Yapı Dil Edebiyat*, Geçit Yay., Kayseri 1997.

YAŞAR, Ali, *Deli Irmak*, Gündüz kitapevi, Ankara 2006.

YAŞAR, Ali, *Firari Aşk*, Mustafa Kitapevi, Ankara 2005.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 3/7 Fall 2008*